

**ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА**  
**СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ**  
**КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО“**

---

---

Приета от ФС (протокол №/ дата): №9/ 23.04.2020 г.

Приета от КС (протокол №/ дата): №6/ 25.02.2020 г.

**УТВЪРЖДАВАМ:**

**Декан:**

(доц. д-р Денка Златева )

**У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А**

**ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ИКОНОМИКА НА ТРУДА“;**

**ЗА СПЕЦИАЛНОСТИ: Всички специалности от ПН 3.7, 3.8 и 3.9, ОКС „бакалавър“**

**КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 3;**

**ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 120 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.**

**КРЕДИТИ: 4**

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН**

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	60	-

Изготвили програмата:

1. ....  
(проф. д-р Р. Калчев)

2. ....  
(доц. д-р К. Антонова)

3. ....  
(гл.ас. д-р М. Иванова)

Ръководител катедра: .....  
„Икономика и управление на строителството“ (доц. д-р Божидар Чапаров)

## I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Икономика на труда” има за цел усвояването от студентите на знания и умения в областта на труда и индустриалните отношения. От обучението по нея се очакват следните по-съществени резултати: а) студентите да познават основните понятия, методи, закономерности, фактори, нормативни актове и официални документи по отношение на икономическите аспекти на трудовите и осигурителните отношения; б) да могат да тълкуват зависимостите на пазара на труда; в) да изграждат и осъществяват съвременни трудови отношения между работодатели и наемни работници; г) да намират ефективни решения за уреждане на икономическите взаимоотношения между работодателите и наемните работници. Съдържанието обхваща теми, свързани със същността, пазара, заплащането на труда, осигурителните системи, качеството на труда, индустриалните отношения и др. Дисциплината представлява добра база за надграждане на знанията и формиране на нови умения по проблематиката на икономиката и управлението на труда.

## II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
<b>ТЕМА 1. СЪЩНОСТ НА ТРУДА</b>		<b>2</b>	<b>2</b>	
1.1	Определение на понятието „труд”			
1.2	Теоретични концепции за труда			
1.3	Функции на труда			
1.4	Особености на труда			
<b>ТЕМА 2. НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ</b>		<b>2</b>	<b>2</b>	
2.1	Същност на населението			
2.2	Количествена характеристика на възпроизводството на населението			
2.3	Качествена характеристика на възпроизводството на населението			
<b>ТЕМА 3. ПАЗАР НА ТРУДА</b>		<b>3</b>	<b>3</b>	
3.1	Същност, особености и функции на пазара на труда			
3.2	Видове трудови пазари			
3.3	Търсене и предлагане на работна сила			
3.4	Влияние на трудовия пазар върху производството			
3.6	Регулиране на трудовия пазар			
<b>ТЕМА 4. ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА</b>		<b>3</b>	<b>3</b>	
4.1	Същност и видове трудова заетост			
4.2	Същност и видове безработица			
4.3	Измерване и структури на заетостта и безработицата			
4.4	Обслужване на безработните лица			
4.5	Национална политика по заетостта			
<b>ТЕМА 5. ЦЕНА НА РАБОТНАТА СИЛА</b>		<b>3</b>	<b>3</b>	
5.1	Същност и функции на цената на работната сила			
5.2	Елементи на цената на работната сила			
5.3	Фактори, определящи цената на работната сила			
<b>ТЕМА 6. РАБОТНА ЗАПЛАТА</b>		<b>3</b>	<b>3</b>	
6.1	Същност на работната заплата			
6.2	Подходи и механизми за определяне на работните заплати			
6.3	Същност на минималната работна заплата			

6.4	Определяне и изменение на минималната работна заплата			
6.5	Определяне на основна и брутна работна заплата			
<b>ТЕМА 7. СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ</b>		<b>2</b>	<b>2</b>	
7.1	Същност на социалното осигуряване			
7.2	Система за задължително здравно осигуряване			
7.3	Система за задължително обществено осигуряване			
7.4.	Доброволно социално осигуряване			
<b>ТЕМА 8. РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА ПАЗАРА НА ТРУДА</b>		<b>2</b>	<b>2</b>	
8.1	Същност на равните възможности на пазара на труда			
8.2	Дискриминация на пазара на труда			
<b>ТЕМА 9. ИНВЕСТИЦИИ В ЧОВЕШКИ КАПИТАЛ</b>		<b>2</b>	<b>2</b>	
9.1	Същност на инвестициите в човешки капитал			
9.2	Същност на качеството на труда			
9.3	Фактори, влияещи на качеството на образованието и обучението			
<b>ТЕМА 10. ИНДУСТРИАЛНИ ОТНОШЕНИЯ</b>		<b>3</b>	<b>3</b>	
10.1	Същност на индустриалните отношения			
10.2	Синдикатите като заинтересована страна в индустриалните Отношения			
10.3	Организациите на работодателите като заинтересована страна в индустриалните отношения			
10.4	Държавата като заинтересована страна в индустриалните отношения			
<b>ТЕМА 11. КОЛЕКТИВНО И ИНДИВИДУАЛНО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ</b>		<b>3</b>	<b>3</b>	
11.1	Същност и функции на колективното трудово договаряне			
11.2	Подготовка и провеждане на колективните трудови преговори			
11.3	Колективен трудов договор			
11.4	Индивидуални трудови отношения			
<b>ТЕМА 12. БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД</b>		<b>2</b>	<b>2</b>	
12.1	Същност на безопасните и здравословни условия на труд			
12.2	Международни, национални стандарти и национална политика в областта на безопасността и здравето при работа в България			
12.3	Задължения на работодателите и наемния персонал по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд			
12.4	Показатели за оценяване на условията на труд			
<b>Общо:</b>		<b>30</b>	<b>30</b>	

### **III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:**

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
<b>1.</b>	<b>Семестриален (текущ) контрол</b>		
1.1.	Курсова работа по предварително избрана тема	<b>1</b>	<b>15</b>
1.2.	Тест (писмен) с отворени и затворени въпроси	<b>1</b>	<b>15</b>
<b>Общо за семестриален контрол:</b>		<b>2</b>	<b>30</b>
<b>2.</b>	<b>Сесиен (краен) контрол</b>		
2.1.	Изпит (тест)	<b>1</b>	<b>30</b>
<b>Общо за сесиен контрол:</b>		<b>1</b>	<b>30</b>
<b>Общо за всички форми на контрол:</b>		<b>3</b>	<b>60</b>

#### **IV. ЛИТЕРАТУРА**

##### **ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Калчев, Р., Ив. Желев, К. Антонова. Икономика на труда. Варна, Изд. "Наука и икономика", 2014.
2. Калчев, Р., К. Антонова. Икономика на труда ръководство. Варна, Изд. "Наука и икономика", 2015.

##### **ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Колектив, Човешкият капитал. София, НБУ, 2015.
2. Калчев, Р. Развитие на безопасността и здравето при работа в строителството в България. Годишник на ИУ Варна, том 84, Варна: Изд. „Наука и икономика”, 2013, с. 51-88.
3. Kalchev, R. Modern Challenges to the Health and Safety at Work in Bulgaria // Збірник наукових праць „Вісник соціально-економічних досліджень”. Одеса: Одеський національно економічний університет, 2013, р. 6-67.
4. Калчев, Р. Развитие на секторната заетост в България // Известия на ИУ, - Варна: Изд. „Наука и икономика”, 2012, бр. 2, с. 36-48.
5. Калчев, Р. Занятост в строителстве после присоединения Болгарии к Европейскому союзу // Отобранные статьи. IX Всероссийская Научно-практическая Конференция с международным участием „Актуальные проблемы управления экономикой региона”. - Санкт – Петербург: Publishing house „Lubavich”, 2012, - с. 131-135.

*Февруари 2020 г.*